

επιπλέον, δεν δικαιολογείται χορήγηση των ημερήσιων αποζημιώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, δεν μπορούν να εξομοιωθούν προς « αποστολές » υπό την έννοια του τμήματος Z του προαναφερθέντος παραρτήματος, η εφαρμογή του οποίου προϋποθέτει, κατά κανόνα, ταξίδι εκτός της περιμέτρου του τόπου υπηρεσίας.

Αντίθετα, λαμβανομένης υπόψη της γενικής αρχής που θεσπίζεται στο άρθρο 71 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως,

κατά την οποία οι υπάλληλοι δικαιούνται επιστροφής των εξόδων στα οποία υποβάλλονται κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων τους, πρέπει να επεκταθεί το ενεργέτημα της αποδόσεως των εξόδων μετακινήσεως, δυνάμει του άρθρου 15, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VII, σε υπαλλήλους με βαθμό κατώτερο του A 2, εάν οι υπάλληλοι αυτοί είναι υποχρεωμένοι να μετακινούνται συνεχώς, για υπηρεσιακούς λόγους, μεταξύ δύο τόπων εργασίας που βρίσκονται εντός της περιμέτρου του τόπου υπηρεσίας τους, ενώ το μόνο μέσο μεταφοράς είναι το ιδιωτικό τους αυτοκίνητο.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 13ης Μαρτίου 1990 *

Στην απόφαση T-71/89,

Michel Dautremont, υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, κάτοικος Λουξεμβούργου, και άλλοι, εκπροσωπούμενοι από τον Jean-Noël Louis, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τη SARL Fiduciaire Myson, 6-8, rue Origer,

προσφεύγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσωπούμενου από τον Jorge Campinos, jurisconsulte, και τον Manfred Peter, προϊστάμενο τμήματος, επικουρούμενους από το δικηγόρο Alex Bonn, δικηγόρο Λουξεμβούργου, 22, Côte d'Eich, ο οποίος ορίστηκε ως αντίκλητος,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της σιωπηρής αποφάσεως με την οποία το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απέρριψε τη διοικητική ένσταση των προσφευγόντων σχετική με την απόδοση των εξόδων μετακινήσεως στα οποία υποβάλλονται καθημερινώς κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Saggio, πρόεδρο τμήματος, X. Γεραρή και B. Vesterdorf, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

ενόψει της έγγραφης διαδικασίας και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 30ής Ιανουαρίου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

I Οι προσφεύγοντες, Michel Dautremont, Daniel Barboni, Johan Christiaens, Henry Connolly, Julien Maebe, Detlef Schaal, Robert Fourny και Douglas Eeles, υπάλληλοι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, υπηρετούν στη γενική διεύθυνση πληροφόρησης και δημοσίων σχέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ειδικότερα στην εγκατεστημένη στο Λούξεμβούργο υπηρεσία « τηλεόραση ». Η υπηρεσία αυτή απασχολεί εννέα άτομα, οκτώ εκ των οποίων άσκησαν την παρούσα προσφυγή. Οι δραστηριότητες της υπηρεσίας « τηλεόραση » κατανέμονται μεταξύ των εγκαταστάσεων του Senningerberg και του Kirchberg· η κατάσταση αυτή οφείλεται κυρίως στο ότι βαρύ υλικό παραγωγής της υπηρεσίας είναι αποθηκευμένο στο Senningerberg, ενώ τα αρχεία και η διοίκηση του τμήματος βρίσκονται στο Kirchberg. Η απόσταση μεταξύ αυτών των δύο τόπων εργασίας είναι μερικά χιλιόμετρα. Οι προσφεύγοντες είναι υποχρεωμένοι να μετακινούνται συχνά μεταξύ Senningerberg και Kirchberg και μάλιστα, ελλείψει μέσων μαζικής μετακινήσεως, με δικά τους μέσα (με το ιδιωτικό τους αυτοκίνητο) και έξοδα. Οι προσφεύγοντες αναφέρουν, ως παράδειγμα, ότι, κατά την εβδομάδα από 1ης έως 5ης Δεκεμβρίου 1987, διενεργήθηκαν 38 μετακινήσεις από τους εννέα υπαλλήλους. Το καθού δεν αμφισβήτησε αυτά τα πραγματικά περιστατικά.

- 2 Στις 20 Ιανουαρίου 1988 οι προσφεύγοντες υπέβαλαν αιτήσεις βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως), ζητώντας την επιστροφή, ως έξοδα αποστολής, των εξόδων στα οποία υποβάλλονται για τις μετακινήσεις τους μεταξύ Sennlingerberg και Kirchberg. Μετά την εκπνοή της καθοριζόμενης από την προαναφερθείσα διάταξη του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως προθεσμίας προς απάντηση οι προσφεύγοντες υπέβαλαν, στις 13 Αυγούστου 1988, διοικητικές ενστάσεις υπό την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού. Καθώς το καθούν δεν απάντησε στις ενστάσεις εντός της οριζόμενης προθεσμίας, οι προσφεύγοντες άσκησαν την παρούσα προσφυγή με δικόγραφο που κατατέθηκε στις 13 Μαρτίου 1989 στη γραμματεία του Δικαστηρίου.
- 3 Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη εξ ολοκλήρου ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο παρέπεμψε την υπόθεση στο Πρωτοδικείο με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, κατ' εφαρμογή της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988 περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.
- 4 Οι διάδικοι υπέβαλαν τα ακόλουθα αιτήματα.

Οι προσφεύγοντες ζητούν από το Πρωτοδικείο:

α) να κηρύξει την παρούσα προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·

β) να ακυρώσει:

— τη σιωπηρή απόφαση με την οποία απορρίφθηκε, στις 20 Μαΐου 1988, η αίτηση που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 20 Ιανουαρίου 1988, ζητώντας την αποζημίωση των εξόδων μετακινήσεως στα οποία υποβάλλονται κατ' ανάγκη στο πλαίσιο των καθημερινών αποστολών τους·

— εφόσον κριθεί αναγκαίο, τη σιωπηρή απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 13 Αυγούστου 1988 βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως·

γ) να υποχρεώσει το καθούν να αποδώσει στους προσφεύγοντες τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και, πιο συγκεκριμένα, τα έξοδα μετακινήσεως στα οποία είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται καθημερινά,

αυτό δε τουλάχιστον από την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως της 20ής Ιανουαρίου 1988 βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, προσαυξημένα με τους νόμιμους τόκους υπερημερίας.

- δ) να καταδικάσει το καθού στα δικαστικά έξοδα είτε κατ' εφαρμογή του άρθρου 69, παράγραφος 2, είτε κατ' εφαρμογή του άρθρου 69, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού διαδικασίας και, ιδίως, όσον αφορά τα έξοδα διορισμού αντικλήτου, μετακινήσεων, διαμονής και δικηγορικών αμοιβών, κατ' εφαρμογή του άρθρου 73, στοιχείο β), του ίδιου κανονισμού.

Το καθού ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- α) να απορρίψει την προσφυγή·
β) να επιδικάσει κατά νόμο τα δικαστικά έξοδα.

Επί της ουσίας

- 5 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι σιωπηρές απορριπτικές αποφάσεις συνιστούν παράβαση του άρθρου 71 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, καθώς και του άρθρου 12, παράγραφος 4 και του άρθρου 15, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VII του εν λόγω κανονισμού. Ζητούν την απόδοση των επίδικων εξόδων με βάση τον οριζόμενο στο προαναφερθέν άρθρο 12, παράγραφος 4, χιλιομετρικό συντελεστή ή, επικουρικά, την κατ' αποκοπή αποζημίωσή τους δυνάμει του επίσης προαναφερθέντος άρθρου 15, δεύτερο εδάφιο. Οι προσφεύγοντες επικαλέστηκαν ακόμη την υποχρέωση αρωγής την οποία υπέχει το καθού, καθώς και τις αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ίσης μεταχειρίσεως.
- 6 Όσον αφορά το λόγο ακυρώσεως ο οποίος στηρίζεται στο άρθρο 12, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι συντρέχουν οι απαιτούμενες από τη διάταξη ουτή προύποθέσεις και, επομένως, πρέπει να εφοδιάζονται με εντολή αποστολής υπό την έννοια του άρθρου 11 του εν λόγω παραρτήματος.

- 7 Προς αντίκρουση των ισχυρισμών αυτών, το καθού διατείνεται ότι η έννοια της « αποστολής » καλύπτει κάθε μετακίνηση εκτός του πραγματικού και συνήθους τόπου εργασίας του υπαλλήλου. Εντούτοις η « αποστολή » δεν παρέχει δικαιώμα στον υπάλληλο να ζητήσει την εφαρμογή του άρθρου 11 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως παρά μόνο όταν γι' αυτήν απαιτείται « ταξίδι », κατά την έννοια του άρθρου αυτού. Κατά το καθού, δεν υπάρχει λόγος επιστροφής των εξόδων αποστολής όταν η μετάβαση από ένα τόπο εργασίας σε ένα άλλο γίνεται σε περιορισμένη γεωγραφική περιμέτρο, έτσι ώστε να μπορεί να γίνει λόγος μάλλον για μετακίνηση παρά για ταξίδι, υπό την έννοια του άρθρου 11 του παραρτήματος VII.
- 8 Πρέπει προκαταρκτικώς να υπογραμμιστεί ότι το άρθρο 71 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει, ως βασική αρχή, ότι ο υπάλληλος δικαιούται επιστροφής των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε κατά την άσκηση ή επ' ευκαιρία της ασκήσεως των καθηκόντων του. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της αρχής αυτής καθορίζονται στο παράρτημα VII του κανονισμού αυτού.
- 9 'Οσον αφορά την επιστροφή των εξόδων μετακινήσεως στα οποία υποβάλλονται οι υπάλληλοι των Κοινοτήτων κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, ο κοινοτικός νομοθέτης έχει προβλέψει, στο τμήμα 3 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, δύο διαφορετικά συστήματα, δηλαδή, της επιστροφής των « εξόδων αποστολής» και της κατ' αποκοπή επιστροφής των « εξόδων μετακινήσεως », υπό την έννοια του άρθρου 15 του εν λόγω παραρτήματος.
- 10 Από την οικονομία του τμήματος « Z. Έξοδα αποστολής » του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως προκύπτει ότι σκοπός του θεσπιζόμενου με τα άρθρα 11 έως 13 συστήματος είναι να καλύπτει τις μετακινήσεις που συνεπάγονται ταξίδι σε ορισμένη απόσταση και παρέχουν δικαιώμα επιστροφής των εξόδων μετακινήσεως, καθώς και λήψεως ημερήσιας αποζημίωσης. Αντίθετα, το άρθρο 15 αφορά σαφώς τις αρκετά σύντομες και συχνές μετακινήσεις εντός περιορισμένης γεωγραφικής περιμέτρου. Γ' αυτές τις τελευταίες μετακινήσεις μπορούν να μην επιστρέφονται τα πραγματικά έξοδα κατόπιν υποβολής δικαιολογητικών, αλλά, για λόγους οικονομίας, να χορηγείται κατ' αποκοπή αποζημίωση, χωρίς να ζητείται η υποβολή δικαιολογητικών.
- 11 Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, πρόκειται για δύο τόπους εργασίας οι οποίοι απέχουν μεταξύ τους μερικά μόνο χιλιόμετρα. Οι δύο αυτοί τόποι εργασίας βρίσκονται στην περίμετρο του « τόπου υπηρεσίας » των προσφευγόντων, εντός της οποίας πραγματοποιούνται οι εν λόγω διαδρομές. Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι για τις πραγματοποιούμενες μετακινήσεις δεν δικαιολογείται χορήγηση των ημερήσιων αποζημιώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 13 του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Επομένως, δεν είναι δυνατή η εξομοίωση

αυτών των μετακινήσεων προς « αποστολές » υπό την έννοια του τμήματος Z του προαναφερθέντος παραρτήματος, η εφαρμογή του οποίου προϋποθέτει, κατά κανόνα, ταξίδι εκτός της περιμέτρου του τόπου υπηρεσίας.

- 12 Κατά συνέπεια, ο προβληθείς από τους προσφεύγοντες λόγος προς στήριξη του αιτήματος να τους αποδοθούν τα έξοδα μετακινήσεως δυνάμει του άρθρου 12, παράγραφος 4, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 13 Όσον αφορά το λόγο ο οποίος στηρίζεται στο άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι, βάσει της διατάξεως αυτής, είναι δυνατή η επέκταση του ευεργετήματος της προβλεπόμενης στο πρώτο εδάφιο του ίδιου άρθρου αποζημιώσεως σε κάθε υπάλληλο στον οποίο τα καθήκοντά του επιβάλλουν συνεχείς μετακινήσεις οποιασδήποτε φύσεως.
- 14 Το καθού αντιτείνει ότι δεν μπορούσε να εφαρμοστεί η διάταξη αυτή, ο εξαιρετικός χαρακτήρας της οποίας επιβάλλει την περιορισμένη εφαρμογή της.
- 15 Πρέπει να υπομνησθεί συναφώς ότι το άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως προβλέπει ότι οι υπάλληλοι των βαθμών A1 και A2 που δεν διαθέτουν υπηρεσιακό αυτοκίνητο μπορούν να λαμβάνουν αποζημιώση, η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει ένα ορισμένο ανώτατο όριο ετησίως, κατ' αποκοπή για τα έξοδα μετακινήσεώς τους εντός της περιμέτρου της πόλεως στην οποία υπηρετούν. Βάσει του δευτέρου εδαφίου του άρθρου 15 είναι δυνατή η χορήγηση αυτής της αποζημιώσεως για τα έξοδα μετακινήσεως επίσης και σε υπαλλήλους με κατώτερο βαθμό με αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής, εάν οι υπάλληλοι αυτοί είναι υποχρεωμένοι να μετακινούνται συνεχώς, εντός της περιμέτρου του τόπου υπηρεσίας τους, με το ιδιωτικό τους αυτοκίνητο.
- 16 Δεν αμφισβητείται ότι οι προσφεύγοντες είναι υποχρεωμένοι να μετακινούνται επί μονίμου βάσεως, για υπηρεσιακούς λόγους, μεταξύ των δύο τόπων εργασίας, οι οποίοι απέχουν μεταξύ τους μερικά χιλιόμετρα, ενώ το μόνο μέσο μεταφοράς είναι το ιδιωτικό τους αυτοκίνητο. Με τον τρόπο αυτό είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλονται σε έξοδα κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

- 17 Υπό τις συνθήκες αυτές, και ενόψει της γενικής αρχής που θεσπίζεται στο άρθρο 71 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι εφαρμόζεται στην περίπτωση των προσφευγόντων το άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο. Κατά συνέπεια, οι σιωπηρές αποφάσεις του καθού με τις οποίες απορρίφθηκαν οι αιτήσεις των προσφευγόντων συνιστούν παραβίαση του κοινοτικού δικαίου και, επομένως, πρέπει να ακυρωθούν.
- 18 Όσον αφορά το αίτημα των προσφευγόντων με το οποίο ζητούν να υποχρεωθεί το καθού να τους επιστρέψει τα έξοδα μετακινήσεως στα οποία υποβλήθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, πρέπει καταρχάς να σημειώθει ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκόμισαν κανένα στοιχείο που να παρέχει τη δυνατότητα στο Πρωτοδικείο να εξακριβώσει ποιοι από αυτούς υποβλήθηκαν πράγματι σε έξοδα μετακινήσεως και ποια είναι αντιστοίχως τα έξοδα αυτά. Υπό τις συνθήκες αυτές, και ενόψει της υποχρέωσεως που υπέχει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από το άρθρο 168 Α, παράγραφος 2, και το άρθρο 176 της Συνθήκης ΕΟΚ, να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, παρέλκει ως προς το αίτημα αυτό η έκδοση αποφάσεως.
- 19 Πρέπει να προστεθεί ότι εναπόκειται στο Κοινοβούλιο, συμμορφούμενο προς την παρούσα απόφαση, να εξετάσει αν και σε ποιο βαθμό κάθε ένας από τους προσφεύγοντες υποβλήθηκε σε έξοδα μετακινήσεως και να λάβει τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 15, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, σε συνάρτηση με όσα έγιναν δεκτά στην παρούσα απόφαση και μέχρι του ανωτάτου ορίου αποζημιώσεως το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 15, πρώτο εδάφιο, του εν λόγω παραρτήματος. Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί ότι το καθού δεν αντιτάχθηκε στο αίτημα των προσφευγόντων περί προσαυξήσεως των ποσών αυτών με τόκους υπερημερίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 20 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα. Επειδή το καθού ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τρίτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει τη σχετική με τις αιτήσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 28 Ιανουαρίου 1988 σιωπηρή απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την οποία το τελευταίο αρνήθηκε να αποδώσει στους προσφεύγοντες τα έξοδα μετακινήσεώς τους.
- 2) Καταδικάζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

Saggio

Γεραρής

Vesterdorf

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Μαρτίου 1990.

Ο γραμματέας

Ο πρόεδρος του τρίτου τμήματος

H. Jung

A. Saggio